

Onor
Asociațiunea Pentru Literatură
Română
Ste. Saguna 6.
1332
Loco

Numărul: 1 exemplar 30 bani.

Duminică, 25 Ianuarie 1920.

Nr. 5.

FOAIA POPORULUI

Tipare în fie care Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 14.-
Pe o jumătate de an Lei 7.-
Pe un pătrar de an Lei 3.50
Prețul unui Exemplar Lei -30

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.
(lângă poștă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir peștit primădată 50 bani, a doua-oraă
40 bani, a treia-oraă 30 bani.

Statele și popoarele.

— Articol de încheiere. —

Dacă avem astăzi întemeiată speranță, izvorâtă din credința tare în dreptatea noastră, că în cele din urmă granițele României Mari vor fi totuși cele de noi dorite, cele naturale și sigure: Tisa, Murășul și Dunărea, de altă parte avem și plăcuta mângâiere de a putea constata, că în privința poporașuneii din mărutul și lărgitul stat român, din România-Mare, încă stăm foarte bine. Avem o poporașune trează, crescută în iubirea și temerea de Dumnezeu, înestrată cu simțul de milostenie față de alții, avem o poporașune muncitoare, care prin munca ei încordată va face să primească statul nostru cât mai curând înfățișarea unui stat modern, unui stat bine situat.

Și nu ne gândim numai la poporul nostru, la poporul român, ajuns să fie astăzi singur stăpân peste sine, domn în casa sa, ci ne gândim și la celelalte popoare cari în urma așezării lor printre noi, au ajuns să facă parte acum și ele din România-Mare, la sașii din Ardeal și la șvabii din Banat, elemente foarte prețioase în stat, pentru că și acestea sunt popoare cumpătate, muncitoare și cruțătoare, lucru pe care-l putem afirma cu inima liniștită și despre săcuii din Ardeal, precum și despre ungurii din părțile României-Mari, pe cari ei le locuiesc.

Poporașune muncitoare, care asigură existența statului și îi dă putere de viață, avem deci, precum vom avea și granițele cele bune pe seama statului; și tot ce ne mai trebuie pentru ca statul nostru să aibă o viață cât se poate de lungă, să supraviețuiască pe toate cele acum de noi înființate, ba poate și pe cele de mult închișigate și aștătoare în stare de înflorire, este, ca statul să aibă o conducere bună și o organizație bună. Statul doară nu e altceva decât o parte din omenire, organizată pentru sine. La conducere să ne deie deci bunul Dumnezeu oameni, nu numai cu mintea luminată, ci și cu inima la loc, și o organizație bună să avem pe toate fereturile, de sus până jos și atunci vom putea lua concurența cu oricare stat din lume.

Durere, organizația pe care o avem astăzi, noi, ceice ne-am alipit la vechiul regat român în adunarea mare națională din anul trecut dela Alba-Iulia, nu ne prea mulțumește și nu poate să ne inspire prea mare încredere în viitor. Va trebui deci să

nt se deie alta, mai bună. De sus până jos va trebui să cerem o schimbare radicală și înlocuirea tuturor slujbașilor, cari până acum nu și-au dovedit priceperea și râvna în purtarea oficiului, ci numai slăbiciunea de a alerga după afaceri, cu elemente cu rate, destoinice și călăuzite de binele obștesc, nu de interesele proprii. Nu de domnișori, nu de băefandri abia eșiți din școale, are trebuință poporul nostru; nu de oameni, cari privesc peste umeri la toți ceice îndrănesc să le conturbe plăcuta odihnă de prin birouri, ci de oameni trecuți prin cea mai înaltă și mai bună școală, prin școala vieții, de oameni cari știu, vreau și pot să deie fiecăruia poavaa cerută, poavaa trebuincioasă, atunci când i se cere, fără a fi mânat omul dintr'o cancelarie într'alta, pentru că în cele din urmă să se pomenească rămas fără nici o ispravă, fiindcă nime din cei întrebați n'a știut să-l povățuiască pe calea cea bună. Da, de sfătuitori are trebuință poporul nostru, nu de poruncitori, pentru că poruncitori a avut el destui în cursul veacurilor lungi de suferință și e sătul de ei!

O organizație bună trebuie să cerem deci dela conducerea statului pe întreaga linie în România-Mare; funcționari de sus până jos, cari nu se gândesc la câștig mare încasat prin muncă puțină, ori poate că fără nici o muncă, ci slujbași cari muncesc fără a se gândi la câștig pe seama lor, având însă în vedere totdeauna câștigul cel mare pe care-l are obștea, mulțimea, totalitatea, din munca lor. Și când o astfel de organizație de stat vom avea, atunci noi, cei mai bătrâni, cari încă vom fi contribuit cu ceva la întemeierea României-Mari de astăzi, vom putea închide ochii liniștiți, știindu o, nu numai întemeiată, din hărnicia poporului nostru însuși, ci și asigurată pentru toate vremile, din înțelepciunea conducătorilor ei.

Pentru că un lucru nu trebuie uitat. Statele se nasc din voința și puterea popoarelor; pe când moartea statelor nu vine dela popoare, ci dela conducătorii popoarelor. Exemplu viu ne este Polonia, pe care conducătorii poporului polon au dus-o la groapă în veacul al optisprezecelea, prin neînțelegerile, certele și ura dintre ei, pregătind astfel calea pe seama Rusiei, Germaniei și Austro-Ungariei, ca să o sfășie

în trei și să o împartă între ele. Dar pilda cea mai vie o avem în soarta monarhiei austro-ungare, care sub ochii noștri s'a prăbușit și despre care știm, că tot din vina conducătorilor de pe vremuri a trebuit să se prăbușască și să se descompună!

Dela Paris.

Domnul ministru prezident al României, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, a sosit luni, săptămâna trecută în Paris, și s'a pus numai decât în legătură cu membrii ceilalți ai delegației române dela conferința de pace, cari se aflau acolo pentru a le asculta raportul asupra situației. Ziariștilor, cari au căutat să-l ispitească asupra misiunii pe care o are, domnul Vaida le-a răspuns, că are să stea câteva săptămâni la Paris și apoi va pleca la Londra, în scopul de a contracta dacă se poate un împrumut favorabil, după situația financiară a României întregite este destul de bună.

Domnul Vaida a mai spus, că delegația română la conferința de pace rămâne aceeași, care a fost și până acum, și că Domnia-sa a ținut să fie de față numai în timpul pertractărilor cu Ungaria, pentru că în cazul, când consiliul suprem ar avea dorința să-l consulte, să fie la îndemână, pentru a putea da numai decât lămuririle cerute și dorite. Prin urmare, la redeschiderea parlamentului român, care se va face luni, în 26 Ianuarie, domnul Vaida nu va fi acasă, ci încă în străinătate.

Cam tot pe atunci, când a sosit d-nul Vaida, ministrul prezident român la Paris, a sosit acolo și delegația numeroasă maghiară, trimisă din Budapesta pentru a participa la pertractările de pace.

A fost încartirată fără ceremonie în hotelul Madrid, în care fusese adăpostită la timpul său și delegația bulgară, ceea ce înseamnă, că conferința de pace dela Paris pune pe unguri pe aceeași treaptă cu bulgarii, un lucru foarte corect, pentru că în cursul războiului se găsiseră doară înru cte aceste două neamuri și legaseră frăție de cruce pentru toate vremile.

Imediat după sosire, delegația maghiară, condusă de contele Apponyi, a împărțit printre membrii conferinței de pace mulțime de memorii și proteste, compuse cu gândul de a îndupleca conferința de pace să nu fie prea aspră în condițiunile păcii, pe cari le va stabili. Dar condițiunile sunt de mult stabilite și în ele schimbări nu se mai fac!

Pe Joi, 15 Ianuarie, la orele 4 după amiază, delegația maghiară a fost apoi învitată să se prezinte în palatul ministerului de externe, pentru a lua în primire condițiile de pace. La terminul pus a sosit contele Apponyi, încă cu cinci membri din delegațiune, și au fost toți conduși, fără mare ceremonie, ca și bulgarii, în sala roșie a cabinetului ministrului de externe, unde îi aștepta consiliul suprem, întrunit sub președinția lui Clemenceau, care a invitat pe Apponyi să șadă, apoi i a adresat cuvintele următoare:

— „Domnule președinte, domnilor delegați ai Ungariei! Condițiunile de pace propuse Ungariei vă vor fi predate de către secretarul general al conferinței de pace”. (În acest moment secretarul general a și pus în mâna lui Apponyi un exemplar din condițiile de pace, stabilite pentru Ungaria).

Domnilor! — a continuat acum Clemenceau, — consiliul suprem a fost de părerea, ca cererea D-voastre, de a face un expozeu asupra situației din Ungaria, se fie admisă. Amânăm însă declarația Dv. pentru mâine după amiază, la orele 2 și jumătate”.

Contele Apponyi a confirmat apoi verbal primirea proiectului de tratat de pace și a mulțumit consiliului suprem pentru hotărârea luată de a asculta expozeul delegației maghiare, iar dl Clemenceau a spus următoarele:

— „Trebuie să mai amintesc, că așa cum a fost în cazuri asemănătoare cu Germania, Austria și Bulgaria, — nici o discuție nu va urma după acest expozeu”.

Delegații maghiari s-au închinat și au plecat îndărăt la hotelul Madrid.

În ziua următoare, Vineri, 16 Ianuarie, contele Apponyi și-a rostit expozeul în fața consiliului suprem, declarând la fine, că în forma în care i s'a predat, nu poate să subscrie tratatul de pace, ci va cere avizul celor de acasă. A plecat apoi, cu cei mai mulți membri ai delegațiunii, acasă, la Budapesta.

Răvaș politic.

✱ Situația.

În urma denegării delegațiunii maghiare de a subscrie pacea, situația devine nesigură și nimeni nu poate prevedea, că ce înfățișare va lua ea în cursul zilelor apropiate. La tot cazul delegația maghiară a denegat subscrierea în conțelegere cu guvernul din Budapesta, care nu cunosc să le răspundă subscrierii înainte de a se întruni parlamentul ungar. Alegerile pentru parlament sunt puse în mod definitiv pe 25 și 26 Ianuarie și astfel dieta maghiară în curând se va întruni și ea va decide apoi în scurtă vreme asupra subscrierii ori nesubscrierii, păcii. În caz că va decide neacceptarea și nesubscrierea condițiilor aduse acasă de delegați, vor urma măsurile de constrângere, luate din partea Antantelor. Pentru că tăgădueli nu au loc. Ungurii trebuie să subscrie.

✱ Alegerea din Franța.

Vineri, în 17 Ianuarie, s'a făcut alegerea de președinte al republicii franceze, în locul domnului Poincaré al cărui mandat a expirat. Până în ajunul alegerii așa eră părerea, că domnul Clemenceau, ministrul președinte francez va fi ales, și încă cu unanimitate, dar s'a întâmplat o mare surprindere: la votarea de probă domnul Clemenceau a primit numai 389 de voturi, iar domnul Deschanel, președintele camerei franceze, 408 voturi. Domnul Clemenceau și a retras numai decât candidatura și apoi a fost ales domnul Deschanel cu 734 voturi din 889 de votanți. Domnul Clemenceau și-a înaintat apoi și demisia din președinția consiliului de ministri, demisionând deodată cu el întregul cabinet.

✱ Chestia fumană.

Încă tot nu se știe, că orașul Fiume unde are să aparțină, la Italia ori la Iugo-Slavia. După girile din urmă s'ar fi aflat soluția următoare: să nu aparțină nici unde, ci să fie stat independent, pus sub controlul ligei națiunilor. Suburbiiul Susac însă să fie prelat Iugo-Slaviei. Reprezentanții Iugo-Slaviei la conferința de pace au cerut îndrumări dela guvernul de acasă, că ce să facă, să primească acest fel de rezolvare a chestiei fumană, ori nu. Reprezentanții Italiei la conferința de pace au primit această rezolvare a chestiei destul de încurcate.

Estradarea lui Wilhelm.

Ca președinte al consiliului suprem, domnul Clemenceau a trimis adresă guvernului din Olanda, în chestia estradării fostului împărat Wilhelm al Germaniei, pentru a fi judecat ca urator al marelui război mondial. Tot pe atunci a sosit însă și o circulară din Olanda, adresată tuturor reprezentanților din Paris ai antantei, în care guvernul olandez comunică în mod prietenesc, că s'ar simți foarte neplăcut atins, dacă i s'ar cere estradarea împăratului Wilhelm, fiindcă atât acesta, cât și fiul său, moștenitorul de tron, sunt refugiați politici și se bucură de dreptul garantat de legile Olandei pe seama tuturor refugiaților politici. De aci se poate deduce, că Olanda va denega estradarea lui Wilhelm. O va putea sili oare antanta și pe ce cale?

✱ Din America.

Fruntașii partidelor din senatul american au căzut de acord să ratifice tratatul de pace legat cu Germania, în care voiau să introducă unele modificări, pe care însă președintele Wilson nu putea să le accepte, pentru că atunci s'ar fi prăbușit înțelegerea sa operă a păcii, și de altcund foarte neisbuită. Democrații din senat vor primi deci rezervele precizate de republicani și cu aceste rezerve tratatul va fi ratificat, dându-se și Americii posibilitatea de a intra în liga națiunilor, dar numai cu vot consultativ, fiindcă pe ea nu o privește năcașurile și durerile Europei.

✱ Turcii protestează.

În Constantinopol populațiunea mohamedană a manifestat în fața palatului și a protestat cu toată energia în contra planurilor pe care le are consiliul suprem dela Paris de a împărți Turcia, de a scoate pe sultanul din Constantinopol și a muta altundeva capitala țării turcești. Manifestanții au cerut, ca sultanul să le rămână în Constantinopol, unde să fie și mai departe capitala Turciei, Smirna să fie evacuată de trupele antantei, pacea să fie cât mai curând legată, suveranitatea Turciei să nu fie știrbită asupra teritoriilor locuite de turci, au cerut apoi ocrotire pe seama minorităților turcești și creștine, și multe alte lucruri au cerut turcii dela Constantinopol, — dar cine are să-i asculte? Vor subscrie și ei pacta, așa cum le va fi dictată și cum au scris o bulgarie și o vor subscrie și ungurii!

Publicațiune.

Se face cunoscut tuturor oficerilor de rezervă, sau pensionari, precum și tuturor oficerilor fosti activi în fosta armată austro-ungară, că art. 7 al ordinului circular Nr. 9147, din 17/XII 1919, dat de Comendulrea pieței Sibiu, se modifică, după cum urmează:

Oficerii activi din fosta armată austro-ungară, aflați în Sibiu, de orice naționalitate, sunt obligați a se prezenta o singură dată la Comendulrea pieței spre a și lăsa adresele. Ei nu se vor mai prezenta săptămânal, ci numai la datele când vor fi chemați prin anumite publicații.

Sunt scutiți de orice prezentare, foștii oficeri activi din armata ungară, cari se găsesc astăzi în funcțiunile Statului.

Oficerii pensionari sau de rezervă, din fosta armată austro-ungară, își vor declara adresele Comendulrei pieței până la data de 1 Februarie 1920 și sunt scutiți de orice obligațiuni de prezentare.

Comandamentul Trupelor
din Transilvania.

Unirea bisericii ortodoxe române.

Marti în 30 Decembrie s'a întrunit în București sinodul episcopesc al bisericii ortodoxe române din vechiul regat în ședință solemnă, la care au participat și membrii consistorului superior bisericesc, și apoi toți arhierii din provinciile alipite la patria-mamă. S'a proclamat cu multă însuflețire unirea bisericii ortodoxe române. După unirea politică, întâmplată în 29 Decembrie, a urmat deci imediat și cea bisericească.

Episcopul din Caransebeș, acum Mitropolit Primat, Dr. Miron E. Cristea, a citit declarația subscrisă de toți prelații dela noi, din Bucovina și Basarabia, prin care se cere, ca soborul bisericesc să consimtă la unirea bisericii. Declarația a fost primită cu însuflețire și unirea a fost proclamată.

A luat apoi cuvântul ministrul de culte și instrucțiune publică I. Borcea și și-a exprimat bucuria pentru clipele înălțătoare. Eri unirea politică, azi unirea bisericii! Legătura devine tot mai puternică. Vorbește despre rolul bisericii din trecut, cu deosebire în provinciile alipite, rolul frumos de a întări conștiința națională în poporul românesc asuprit și prigonit și dorește, ca biserica să-și continue și în viitor rolul de dezvoltare al conștiinței naționale.

Ședința a fost prezidată de Mitropolitul Pimen din Iași.

Acesta e faptul împlinit, asupra căruia ne ținem de datorință a ne spune și noi părerile, fără a ne închipui, că vom putea se stricăm aceea ce cu bun gând și cu bune intențiuni s'a făcut la București. Nu știm, întrucât arhierii bisericii ortodoxe române dela noi, adică din Ardeal, Banat și Ungaria, s'au putut ținea îndreptățiți, să facă ei singuri unirea bisericească, fără a cere întâi avizul și învoirea celor în drept a face aceasta unire, adică, a consistoriului mitropolitan și a congresului național-bisericesc, singurele autorități chemate a se pronunța în chestii atât de însemnate. N'am citit nici unde, în rapoartele date despre săvârșirea acestei uniri bisericești, că ea s'ar fi făcut cel puțin sub rezerva ulterioarelor aprobări și consfințiri din partea congresului, și de aici deducem, că la unire s'a desconsiderat cu totul organizația noastră bisericească.

Dar mergem mai departe. Pe semne ea va fi desconsiderată și în viitor, pentru că după cum ni se spune într'un comunicat semioficios, cercurile conducătoare din București au căzut de acord, ca la Sibiu se fie adus de Arhiepiscop și Mitropolit Preasfinția Sa, Episcopul Aradului Ioan I. Pap, locul seu, ca episcop al Aradului, să-l iese domnul Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial în Sibiu, episcop al Clujului se fie părintele protosinel Nicolae Ivan, episcop al Caransebeșului, protosinelul Dr. Iosif T. Badescu și al Orăzilor mari părintele protosinel Roman R. Ciorogariu.

Cum? Pe ce cale? Prin numire din partea M. Sale, Regelui, ori prin alegere din partea marelui colegiu, după obiceiul din vechiul regat?

Și într'un caz și într'altul e vătămată organizația noastră veche bisericească, legea fundamentală bisericească, — statutul organic, — care nu cunoaște altă instituire de episcopi și de mitropoliți, decât pe cea eșii din alegeri făcute de corpurile chemate să le facă, de congres la mitropolit și de sinodul eparhial la episcopi. Orice abatere dela acest obicei al nostru va fi vătămătoare pentru credincioșii bisericii ortodoxe române dela noi; și cel ce se gândesc cumva la introducerea unei metode noi de alegere de episcopi și de mitropoliți, ar trebui se țină cont și de susceptibilitățile credincioșilor, — de dați ca ei singuri să-și aleagă capetenile bisericești, — și să nu le pună suflătele la o probă prea mare de răbdare.

Atâta aveam de spus în chestia însemnată a unirii bisericii ortodoxe române din România-Mare și în chestia și mai însemnată a alegerii de mitropolit și de episcopi în Ardeal. Câtă vreme e încă în ființă, — dorim să se respecte deci cu toată rigoarea statutul organic! Asta e ce cerem, nu numai noi, ci toți credincioșii bisericii ortodoxe române din Transilvania, Banat și Ungaria, cari au trecut prin destule desamăgiri și desiluzii în cele politice, nu ar vrea se mai treacă prin ele și în cele bisericești. Cei cu răspundere să și însemne bine lucrul acesta!

Regele către armată

— Ordin de zi la Anul nou. —

Maiestatea Sa, Regele Ferdinand, a adresat vitezei sale armate în ziua de Anul nou următorul ordin de zi:

Pe pragul unui nou an, gândul meu se îndreaptă cu deosebită mulțumire spre iubita mea armată.

Anul ce spune a împodobi cu noi lauri drapelurile noastre și renumele vitezei românești, pe cari le-ați putut duce departe, peste hotarele țării, învingându-le pe zidurile capitalei unui vecin rățacit. Respingând un atac mișeleș, ați făcut o operă de oști în lupta și opera civilizatoare, ocrotind pe cei persecutați și ajutând pe cei nevoiași. Cu vie satisfacție puteți privi înapoi anul ce s'a scurs.

Un nou an se deschide înaintea noastră. El vă aduce ca o sfântă datorie, să stați de pază la hotarele țării noastre întregite, uniți sub cutele aceluiaș falniș steag, cu frații din țăturile câștigate prin vitejia voastră.

Vă cer astăzi tuturor ostașilor, să opuneți toată răvna și toată credința ce a-ți jurat în îndeplinirea datoriilor voastre ostășești.

Cu dragostea unuia dintre voi, care a împărțit cu ostașii săi zilele rele ca și cele bune, vă urez din tot sufletul ani mulți și fericiți!

Ferdinand.

Către abonați!

Rugăm pe toți abonații, în restanță cu plata, să caute pe vre-o cale oarecare, ca să plătească abonamentul la foaie. În două numere trecute am publicat toate comunele, unde poșta primește bani. Cetiți acele comune și trimiteți abonamentul, atât cel cu locuința în acele comune, cât și cei din jurul acelor comune.

Oricum, dar fiecare trebuie să poarte grije a trimite banii pe vre-o cale oarecare. Cu anii nu putem da foaia pe așteptare.

În scumpetea aceasta mare avem și noi nevoie de bani deoarece pentru foaie sunt mari plăți de făcut. Noi am adus și aducem jertfe pentru ziar, dar cerem în schimb sprijinul abonaților noștri, plătind cel puțin costul abonamentului înainte și lășind foaie.

Bine, ar fi dacă acum abonați vechi ar aduna banii dela toți abonații din comună, cum și dela abonații noi, iar după aceea i-ar trimite cu posta din satul vecin, sau prin vre-o bancă, sau prin vre-un om ce vine ocazional la Sibiu.

Numeri de probă se trimit, la dorință oricui gratis. Cine dorește să ne scrie pe o cartă postală.

Informațiuni

Inaugurarea universității din Cluj. În ziua de 1 Februarie se va face în Cluj inaugurarea solemnă a universității românești de acolo. Pentru a lua parte la actul inaugurării, vor veni la Cluj și Maiestățile Lor, Regele și Regina, încă cu o zi mai înainte, astfel, că în preșeara sărbătorii vor putea participa și la reprezentarea de gală, dată în teatrul național din Cluj. La inaugurare vor participa reprezentanți dela toate universitățile române: din București, Iași și Cernăuți, și se așteaptă reprezentanți și dela universități străine, iar floarea cărturărimii noastre din întreaga Românie Mare încă va fi de față la aceasta rară și înălțătoare serbare. Vorbirea solemnă o va rosti domnul Dr. Sextil Pușcariu, rectorul universității din Cluj.

Marea serbare din Blaj. În ziua de Anul nou s'a făcut în Blaj, după cum am fost anunțat, sfîșțirea într-o Arhieru a Arhiepiscopului și Mitropolitului Dr. Vasile Suciu. Actul hirotonirii l-au săvârșit cei trei episcopi ai bisericii greco-catolice române: Dr. Demetriu Radu din Oradea-Mare, Dr. Frențiu din Lugoj și Dr. Hossu din Gherla. La sfîșțire a participat lume multă și aleasă românească. A fost de față și Alteța Sa Regală, Principele Carol, moștenitorul de tron, ca reprezentant al Regelui și Reginei, apoi dom-

nul Iorga, președintele camerei române și ca reprezentant al guvernului central din București dl Dr. St. C. Pop, ministru. Consiliul dirigent a fost reprezentat prin mai mulți membrii, în frunte cu președintele Dr. Iuliu Maniu. A rostit o vorbire foarte frumoasă principele Carol, moștenitorul de tron, și frumoasă a fost și vorbirea de instalare a noului Mitropolit. După sfîșțire a fost recepție și apoi banchet.

Ștergerea censurei. Prin decret regal, publicat în Monitorul Oficial din București, starea de asediu a fost suspendată și cenzura ștersă, însă numai în vechiul regat, cu excepția Dobrogei. La noi deci, în Ardeal, Bucovina și Basarabia, precum și în Dobrogea, rămâne încă în ființă, atât cenzura, cât și starea de asediu, spre marea părere de rău a celor ce trebuie să le suporte greutatea. Nu putem înțelege, de ce nu a rămas guvernul pe lângă planul pe care-l avuse, de a crea numai la granițe, spre Ungaria și Rusia, o zonă corăspunzătoare de războiu, eliberând celalalt teritoriu întreg de sub sarcina apăsătoare a censurei și a stării de asediu? Dar să sperăm, că în curând va veni rândul și la noi ca să scăpăm de ele!

Mircea Grigore. Acesta e numele unui băiat, care a văzut lumina zilei în 8 Ianuarie anul cu ent în București. Mama copilului e doamna Zizi Lambrino, cu care principele Carol, moștenitorul nostru de tron, legase căsătorie în luna anului trecut în Odesa. Căsătorie declarată însă de nevalidă în România ca necorăspunzătoare legilor țării. Din acest motiv, dorința mamei, ca băiatul să fie trecut în registrele stării civile ca Mircea Grigore de Hohenzollern, fiu al principelui Carol de Hohenzollern, nu a fost împlinită și băiatul a fost înmatriculat ca Mircea Grigore Lambrino, fiu al doamnei Zizi Lambrino.

Se cer fotografiile eroilor. În București apare revista „Cultul eroilor noștri”, ca organ de publicitate al Societății „Mormintele eroilor căzuți în război”. Revista a hotărât să publice fotografiile tuturor bravilor noștri ostași, morți pentru patrie; spre care scop se adresează familiilor cu astfel de martiri stăruitoarea rugămintă, să trimită fotografiile eroilor morți pentru patrie, cu scurte notițe biografice pe adresa societății numite mai sus: București, strada Săcindar, Palatul cercului militar. Cetiții noștri ar face bine, dacă ar atrage atențiunea tuturor familiilor interesate asupra acestui lucru.

Calendarul Poporului pe 1920 a apărut și se pune în vânzare Sâmbătă în 24 Ian., iar de Marți în 27 Ian. se primesc și execută și comande mai mari, după cum se poate lega. Prețul este 7 coroane, iar pentru poștă 1 cor. deosebit. La revanzători se dă rabat.

† Emile Flourens. În Paris s'a stins din viață, în ziua de 6 Ianuarie, Emile Flourens, politician de frunte, publicist bun și în trei rânduri fost ministru al afacerilor străine în Franța. A fost un bun apărător al popoarelor asuprite, și la anul 1896, pe vremea serbărilor milenare din Budapesta, a prezidat o adunare mare de protestare, convocată la Paris de comitetul celor trei naționalități subjugate din Ungaria: Români, Sârbi și Slovaci, spunând în vorbirea de deschidere a adunării de protestare, că fiecare francez trebuie să se revolte, când vede, că popoarele de origine latină și slavă trebuie să trăiască în stare de inferioritate civilă și politică față de poporul dela putere din Ungaria!

Bilete de petrol se dau în Sibiu Vineri, în 23 Ianuarie, locuitorilor din stradele al căror nume să încep cu una din literile A—M, iar Sâmbătă, în 24 Ianuarie, celor din stradele cu nume începătoare cu una din literile N—Z, totdeauna între orele 8—1, în sala mică a magistratului. Porția e un litru de încăpere.

Provocare. Toți acei arendași, — fie persoane naturale sau de drept, — oari în cei trei ani din urmă au plătit, precum și toți aceia, cari de prezent țin pe hotarul orașului Sibiu pământ în arendă, se vor prezenta cu contractul de arendare în biroul Consilieratului agricol (Sibiu, stradă a Căminului Nr. 34) între orele 11 și 12 a. m., cel târziu până la 30 Ianuarie a. c. st. n. Cine nu se va prezenta, va fi pedepsit. Sibiu, la 17 Ianuarie 1920. Nicolae Iancu m. p., Consilier agricol.

Concert. Corpul ofițeresc al regimentului 90 de infanterie, Sibiu, aranjează în 22 Ianuarie, seara la orele 8 în sala dela Gesellschafts-haus, un concert împreună cu tombolă și dans, în scopul ocrotirii văduvelor și orfanilor regimentului. Petrecerea se dă sub protectoratul doamnei Elena Mărdărescu, soția domnului general Mărdărescu, comandantul trupelor române din Ardeal. Dorim succes deplin.

O nouă invenție. Mintea omenească mereu nascocște câte ceva când spre binele, când spre paguba omenimei. Pentru că sunt și invenții păgubitoare, cum au fost cele făcute în cursul războiului, în scopul de a nimici mai lute și mai sigur pe dușman. Acum însă e vorba de o invenție bună și de mare însemnătate. S'a construit din partea companiei Marconi un aparat pe seama vapoarelor de pe apele mărilor, care aparat, pus în funcțiune, sună ca un clopot, asemănător celui dela telefon. Când un vapor se află în primejdie, se pune aparatul în funcțiune, clopotul de alarmă sună și sunetul merge până la alte vapoare din apropiere, astfel, că acestea pot să vină iute în ajutorul vaporului aflător în primejdie.

† Nicolae Simulescu, învățător în penziune și casier la Casa de păstrare în Mercurea, după scurte suferințe a decedat în 16 Ianuarie 1920. Îl deplânge soția cu 4 copii. În răposatul Mercurea pierde un Român bun, harnic și devotat cauzei românești. — Condoleanțele noastre întru stăruință familiei.

Nou complot unguresc. Călim în zilele din București, că s'ar fi descoperit un ordin al comandamentului suprem al armatelor maghiare, subscris de admiralul Horthy și adresat unui colonel ungur, care e încredințat și în drumat, să meargă în Ardeal și să facă acțiune pentru trupele maghiare. Totodată se dă colonelului misiunea, de a ține treaz sentimentul național la Ungurii din Ardeal, ajunși sub stăpânire română, până la sosirea apropiată a trupelor liberatoare maghiare. Ce e mai interesant e însă faptul, că colonelul ar fi trecut granița și se află în Ardeal, pentru a executa ordinul. Credem, că de atunci va fi și sosit școala unde îi este locul: în fața Curții marșale.

Vin locomotivele! Așa se spune, că prima relei comunicații dela căile ferate ar fi în prima linie aceea, că nu sunt locomotive, fiind aproape toate stricate și hodorogite, iar repararea lor se face încet și cu mare greutate. Acum vine însă știrea, că Germania a făcut ofertă guvernului nostru din București, să l dea locomotive și vagoane, în bună stare de funcționare în locul banilor pe cari e dator să l plătească României, în sensul contractului de pace, ca despăgubiri pentru stricăciunile făcute de armata germană în România, pe vremea ocupațiunii. Guvernul să nu se gândească mult, ci primească ofertul, ca să ne vină cât mai curând locomotivele și vagoanele atât de necesare pentru introducerea unei comunicații mai bune la căile ferate.

O rugămintă. Comitetul reunirii meseriașilor români din Sibiu roagă pe toți aceia, cari au împrumutat cărți din biblioteca reunirii să binevolască a le înapoia în orele de seară ale oricărei zile de peste săptămână, — dar necondiționat, — căci astăzi biblioteca de altcum bogată a reuniunii meseriașilor sibiieni e aproape fără cărți.

Cărți și reviste. A apărut și se află de vânzare la toate librăriile românești:

O vedenie din lumea reală, de Z. Sandu, cârticică în care se cuprind multe învățături bune și care a eșt din editura „Librăriei Săteanului” din Sălaj;

Craiu Nou, revistă bilunară, numerii 14—18 din anul 1919, cu un cuprins bogat și interesant și

Contribuțiunile la problema valutei noastre, de Ilie I. Floașiu, o broșură de actualitate, în care se arată, care ar fi calea cea mai bună pe care s'ar putea ajunge la o urcare a valorii leului și a coroanei stampilate. Prețul broșurei 1 leu. A apărut în tipografia lui W. Krafft din Sibiu.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului” —
Cenzurat de: Bratu.

12505/1919. A. IV.

AVIZ.

Aducem la cunoștința funcționarilor publici, căror le compete legitimații de călătorie cu reducere pe căile ferate, că carnetele de identitate vechi ce posed, valabile până în 31. Decembrie 1919, întrucât respectivul are drept la acelea, vor fi valabile fără de a se valabili separat pentru anul 1920 până în 31. Martie 1920.

După ce cu aceasta data toate legitimațiile de călătorie vechi de format unguresc, cum și cele provizorie estradate din partea noastră, se vor anula. Invităm pe cei interesați, ca în interesul lor propriu să ceară astfel de legitimații începând cu 15. Ianuarie 1920, cel mai târziu însă până în 31. Martie din partea Direcțiunelor Regionale de calea ferate din Arad—Cluj, Timișoara sau Expozituri de Direcțiunea Regională din Satu-Mare.

Direcțiunei Centrale din Cluj cereri, de a se elibera legitimații cu reducere, să nu se mai adreseze, căci aceia nu le va rezolvi, ci le trimite la forul competent.

Pentru a primi carnetele acestea, atât capul familiei, cât și soția, copiii, cari nu au venit din cari să se susțină, cum și copiii masterii sau adoptați legal au să înainteze cerere scutită de timbru direct superiorității lor, persoane militare și membrii lor de familie prin forul militar competent la căile ferate.

Penzionisti căror le compete astfel de carnet și membrilor de familie sau văduvele lor vor înainta cererile pentru a primi carnetele la forurile competente ale căilor ferate. Penzionistii civili vor adevăra prin autoritatea administrativă competență din loc că sunt penzionisti de stat, că nu au funcțiuni salarizate, că trăiesc împreună cu soțiile lor, copiii lor minoreni, dacă se cere carnet și pentru ei, stau sub întreținerea părinților și nu au venit.

Văduvele penzionistilor vor adevăra această stare a lor tot prin autoritatea administrativă competență și dacă se cer carnet și pentru copii, — cele cuvenite se vor adevăra tot prin autoritatea aceasta. Dacă se cer carnet pentru orfanii cari primesc bani de educație, tutorul va adevăra că primesc bani de educație și nu au venit.

Cererile penzionistilor militari cum și cererile pentru carnet de identitate pentru membrii de familie — toa e scutite de timbru — se vor înainta după ce au fost provăzute cu nota care va conține cele de mai sus la forurile competente ale căilor ferate.

În cerere se va aminti numele respectivului pentru care se cere carnetul. La cerere se vor anexa atât pentru capul familiei cât și pentru membrii de familie fotografii de carton în mărime de $6\frac{1}{2} \times 10\frac{1}{2}$ și taxa de eliberare de 5 lei.

Cei ce nu-și vor înainta cererile pentru eliberarea carnetelor până la finea lunii Martie 1920, vor pierde dreptul de a se bucura de reducere pe căile ferate.

Cei cari au primit numirea sau ales, au fost penzionari sau căsătorit în decursul anului, sunt îndreptățiți a înainta cererile lor pentru a primi carnetele până la finea a două luni ce urmează numirea, alegerea, penzionarea sau căsătoria lor.

În timpul cât cererile sunt înaintate pentru a primi carnet noui — la cerere provăzută cu nota cerută — căilor ferate vor elibera bilete pentru câte o singură călătorie cu reducere. În nota aceasta se va adevăra și ceea ce s'a înaintat cererea pentru a primi carnet nou.

În caz că nu se cer astfel de bilete cu reducere pentru o singură călătorie, spețele eventuale nu se vor restitui.

Din cauza schimbării frontiere carnetele vor fi eliberate în următorul mod:

I. Direcțiunea Regională Cluj va elibera carnetele pentru funcționari publici, penzionisti și membrii de familie din județele: Alba-Inferiora, Bistrița-Năsăud, Brașov, Ciuc, Treuscaune, Târnava-mică, Cojocna, urășturda, Târnava-mare, Solnoc-Dobâca, Turda-Aries, Odorheiu.

II. Direcțiunea Regională Arad pentru județele: Bichiș, Arad, Făgăraș, Hunedoara, Sibiu, Bihor.

III. Direcțiunea Regională Timișoara pentru județele: Caraș-Severin, Timiș, Torontal.

IV. Expozitura de Direcțiunea Regională din Satu-Mare pentru județele: Maramurăș, Sătmăș, Ugoșia, Sălaj.

Toate legitimațiile acestea estradate deocamdată în condițiunile de până acum se vor estrada numai funcționarilor de pe teritoriul administrat de Consiliul dirigent. Alte cereri nu se vor lua în considerare.

Legitimațiile de călătorie de nou format vor fi valabile pe căile ferate de stat și de sub administrația acestora în întreaga România-Mare, în condițiunile ce se vor specifica în regulamentul alăturat în fiecare carnet.

Carnetele vechi născându-se cu ziua de 1 April 1920, călători cu acelea nu se mai admit și la caz că avizul nostru de față nu se va respecta, ci se va călători și după aceasta dată pe baza carnetului sau legitimației vechi, respectivul va plăti amendă legală și legitimația de călătorie va fi confiscată, în consecință cererile înaintate pentru despăgubire la caz ca acest aviz nu s'a respectat întocmai, — se vor respinge.

Direcțiunea Centrală C. F. R.

Publicațiune.

Pentru ocuparea postului de moașă comunală în comuna Roșia (jud. Sibiu) prin aceasta se publică concurs. Relecțiile să se însușe cu diploma la primăria comunală până în 7 Februarie 1920, unde prin învoirea reciprocă se poate face angajamentul.

Roșia, în 18 Ianuarie 1920.

Primăria comunală.

Publicație „HERMES” 656.

Curs de specialitate pentru croitori de dame.

Curs special! Indemnuri practice!

Curs A) pentru meseriași, numai croitori și croitorese bine deprinse
Curs B) pentru industria de casă și începători. Durata cursului din 15 Ianuarie până 15 Februarie 1920.

Condițiile de primire se pot afla la

GEORGE RUMMEL

măiestru croitor de dame

Sibiu, strada Honterus Nr. 5.

Fiecare să folosească ocazia!

Se caută o moară

Pre cumpărare, mână cu benzin sau aliu brut. Doritorii să se adreseze la administrația „Foaia Poporului”, unde se poate afla adresa celui care voeste să cumpere moara.

TRIBUNALUL SIBIU.

P. 1371/1919.

Publicațiune.

Tribunalul Sibiu aduce la cunoștință, că în urma cererii înaintată din partea lui Bobos Maria născ. Curtean, locuitor în Sebeșul-săsesc, pe baza §-lui 733 al art. de lege I. din anul 1911, a introdus în ziua de azi procedura pentru decretarea de mort a lui Bobos Simon, fost locuitor în comuna Sebeșul-săsesc, care afirmativ repositat în 20 Iunie 1915 în luna de la Sibiu (Galția împușcat fiind prin foale, și a numit de curator pe seama dispărutului pe Dr. Agost Gmeiner, locuitor în Sibiu.

Tribunalul provoacă pe dispărutul și pe toți aceia, cari au cunoștință că dispărutul încă trăiește, să în cunoștințe despre faptul acesta judecătoria sau curatorul, totodată să comunice și datele acelea din ori să poate constata faptul acela, că dispărutul trăiește încă, pentru că la caz contrar judecătoria după trecerea de 6 luni dela publicarea acestei publicații a treiaoră în „Gazeta Oficială” îl va decreta de mort pe cale judecătorească.

Sibiu, la 22 Septembrie 1919.

Dr. Carol Müller m. p., consilier la curtea de Apel.

Pentru conformitate:
nedescifrabil m. p.,
expeditor.

Se caută 2 vânzătoare

cari vorbesc limba română, germană și maghiară pe seama Cantinei cazarmei mari de infanterie Sibiu, Piața Herman 4.

Aviz.

Eu, Silvia Simonetti declar, că nu voi plăti nici o datorie a soțului meu Iosif Simonetti, cu care sunt în divorț, fie de orice natură.

Oricine îi dă bani împrumut sau îi dă lucruri pe datorie, nu va fi despăgubit din partea mea. Până acum am plătit datoriile după el, de aci încolo pe baza mea și a prăvăliei n-o mai fac, deoarece numai are nici un drept la prăvălie. Eu am o fetiță și trebuie să îngrijesc de viitorul ei și de al meu.

Biănăria Ilie Șteflea Sibiu, Piața mare Nr. 19

Cumpără tot felul de piei de vulpe, lup, urs, șger etc. cu prețurile cele mai avantajoase.

Tot aci se primește și un băiat la învățătură.

O curte de vânzare

se află în Ocna-Sibiului, aproape de băi și de gară, constând din 6 odăi, culină, o antișambă, șop de lemne, cuptor de pâne, grajd, magazină, atelier mare pentru ferărie, șop închis pentru nutreț, coteț pentru porci. Doritorii să se adreseze la Lazăr Buzdughin în Ocna-Sibiului.

Hârtie

maculatură de gazete și cărți, bună de pachet în prăvălii sau ori-unde, se află de vânzare cu chilogramul, în cantitate mai mare, la Librăria „Foaia Poporului”, Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.

Publicațiune.

Comuna Roșie (jud. Sibiu) vinde 30 stâncin lemne de carpin în licitațiune publică, ce se va ține în 7 Febr. 1920 la 9 oare a. m., la fața locului, în partea de pădure „Cărbunare”.

Prețul strigării: 800 cor. de stâncin. Roșia, în 16 Ianuarie 1920.

Primăria comunală.

Un văduv

dorește a face cunoștință cu o femeie, (văduva), în etate mijlocie, se fie deplin sănătoasă, desteaptă, cinstită, și cu purtări bune, se să priciapă și la economia casei. Care dorește, să se adreseze la Administrația „Foaia Poporului” în Sibiu, de unde va primi informațiunile de lipse.

Publicație „HERMES” 657.

Unde? Unde?

Haine pentru dame

se prefac modern după trecerea sezonului dela 1 Ianuarie—15 Februarie la

GEORGE RUMMEL

măiestru croitor de dame

Sibiu, strada Honterus Nr. 5.

Orice haină veche să prefac ca nouă și chic.

Publicație „HERMES” 678.

Tărani, Ardeleni,

sprijiniți și răspândiți ziarul vostru

„Renașterea Română”

folosiți-vă și de publicitatea ziarului „RENAȘTEREA ROMÂNĂ”, căci prin ea aveți foloase reale.

Vă rugăm a stăruie prin comuna, cercurile de amici și cunoșcuți pentru abonați noi.

Pentru achiziționare de 10 abonați vă acordăm

ca premiu: un abonament gratuit.

O datorie sfântă pentru fiecare Ardelean este, să aboneze ziarul nostru și se ia parte la răspândirea lui.

Pentru țărani scoatem un abonament nou special

FOAIA DE DUMINECĂ

cu prețul de Lei 1,20 lunar.

Citiți și cereți pretutindeni „Renașterea Română” sub direcția D-lui **Eugen Goga.** Cel mai bine scris și cel mai bine informat ziar din România-Mare.

Administrația „Renașterea Română” Sibiu.

SECȚIA DE MAȘINI

a Reuniunii Economice Săsești Ardeleni

Birou și magazine: **SIBIU** Adresa telegrafică:
STR. SĂREI No. 22 **MASCHABTEILUNG**

are în depozit: tot felul de pluguri, grape, mașini de sămănat, mașini de sfărâmit cucuruz, mori de năpi și de poame, mașini de tăiat paie, și toate celelalte mașini și unelte pentru economie. Apoi: Sape, lopeți, potcoave, țeseli, cuie pentru potcoave, lămpi de lipit metale, plăci de poleit, pompe, furci de gunoier, vedre de apă țincuite etc. Șine de tren folosite potrivite pentru traverse. Carbid în orice cantitate, firnis, uleiuri de mașini, unsoare Tovotte, olei de rapiță.

Depozit principal pentru România-Mare a Fabricii de pluguri **RUD. SACK** și al firmei americane **MAC CORMICK.**

Tuturor cari ni-se adresează le răspundem prompt, detaliat și gratuit.

Se caută depozitari pentru localitățile mai mari ardeleni și pentru părțile ungurești alipite de Ardeal.